

سبک زندگی و طلاق در ایران

پروانه ملی

سیاوش شهریار

اسماعیل پولادی

ابراهیم فتاح پور

عنوان و نام پدیدآور: سبک زندگی و طلاق در ایران/ پروانه بیاتی... [و دیگران].
 مشخصات نشر: مشهد: انتشارات جالیز، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۳۹ ص.
 شابک: ۳۳۰۰۰۰ ریال: ۶-۶۴۱۱-۶۲۲-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: پروانه بیاتی، سیاوش شهرپور، اسماعیل پولادی، ابراهیم فتاح‌پور.
 یادداشت: کتابنامه.
 موضوع: طلاق -- ایران
 موضوع: Divorce -- Iran
 موضوع: طلاق
 موضوع: Divorce
 موضوع: طلاق -- جنبه‌های اجتماعی
 موضوع: Divorce -- Social aspects
 شناسه افزوده: بیاتی، پروانه، ۱۳۵۷ آذر -
 رده بندی کنگره: ۸۳/۵۶: ۱۳ س/س
 رده بندی دیویی: ۰۶/۱۹۰۵۵:
 شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۹۸۹۸۶

سبک زندگی و طلاق در ایران

مؤلف: پروانه بیاتی، سیاوش شهرپور، اسماعیل پولادی، ابراهیم فتاح‌پور

ناشر: نشر جالیز

چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۸/۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری / تعداد صفحه: ۲۲۹

قیمت: ۳۳۰،۰۰۰ ریال

شابک: ۶-۶۴-۶۴۱۱-۶۲۲-۹۷۸

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرائی: سعید محمد مهدیزاده فیض آبادی

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی

تلفن تماس: ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳-۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵-۰۵۱۳۸۷۹۵۲۸۸

دیباچه

خانواده نهاد اجتماعی اولیه و حیاتی است که هم سلامت فرد و هم بقای جامعه را تأمین و تضمین می‌کند. فرد نه تنها از نظر جسمی و زیستی، بلکه مهم‌تر از آن به لحاظ روانی، عاطفی و شخصیتی نیز تحت تأثیر خانواده قرار دارد؛ چرا که خانواده جایگاهی است که فرد می‌تواند با تکمیل شخصیت خود، برای بر عهده گرفتن نقش‌های اجتماعی‌اش در جامعه آماده گردد. در بررسی‌های اجتماعی جمعیتی، انحلال قانونی، شرعی و عرفی ازدواج را تحت شرایط و مقررات خاص، طلاق می‌نامند. طلاق یک معضل اجتماعی است که زندگی افراد درگیر را شدیداً تحت تأثیر قرار می‌دهد. طلاق نه تنها سبب گسیختن پیوندهای زناشویی می‌گردد، بلکه غالباً سبب از هم پاشیدگی و آسیب دیدگی روابط بین والدین و فرزندان نیز می‌شود. طلاق در بردارنده هزینه‌های انسانی، اجتماعی و اقتصادی بسیار است که با عدم سلامت، اختلال عاطفی، اعتیاد و فقر خانوادگی رابطه دارد.

طلاق و به سبب آن فروپاشی زندگی خانوادگی یکی از مسائل اجتماعی است که امروزه اهمیت فزاینده‌ای یافته و ابعاد پیچیده‌ای پیدا کرده است. نگاهی به وضعیت طلاق در ایران نشان می‌دهد که میزان طلاق طی سال‌های اخیر سیر صعودی داشته است. آمارها نشان می‌دهند. علل و عوامل متعددی زمینه‌ساز بروز و ظهور طلاق در جامعه می‌باشند که در این میان نیاز تفکر، شیوه رفتار و سبک زندگی افراد در جامعه از جمله اصلی‌ترین و ریشه‌ای‌ترین عوامل پنهانی زمینه‌ساز طلاق هستند.

اسلام طلاق را فی نفسه امری منفور و پسندیده نمی‌داند. توصیه‌های مکرر اسلام در مورد بردباری و گذشت همسران نسبت به یکدیگر و تحمل نارسایی‌های اقتصادی و دیگر مشکلات زناشویی از آن حکایت دارد که اسلام در صورت وجود مشکلات قابل تحمل نیز طلاق را ناصحیح می‌شمارد و تا حد امکان می‌کوشد از فروپاشی نهاد مقدس خانواده جلوگیری کند و برای تحقق این هدف، عموماً با تدبیرهای اخلاقی و تربیتی تأکید کرده و کمتر به ممنوعیت‌های قانونی توسل جسته است.

در این راستا کتاب حاضر در چهار بخش به بررسی مفهوم‌شناسی و تبیین ماهیت طلاق در ایران، سبک زندگی و علل پژوهی طلاق در ایران، قوانین و سیاست‌گذاری در حوزه طلاق در ایران و «راه‌های در حوزه‌های مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی، فرهنگی و... می‌پردازد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱.....	فصل ۱. مفهوم‌شناسی و تبیین وضعیت طلاق در ایران.....
۲.....	مقدمه.....
۹.....	مفهوم طلاق و انواع آن.....
۱۳.....	تاریخچه مفهوم طلاق.....
۱۴.....	طلاق در ادیان.....
۱۴.....	مسحیت.....
۱۴.....	طلاق در دین زرتشت.....
۱۵.....	طلاق در اسلام.....
۱۷.....	ضرورت توجه به طلاق.....
۱۹.....	طلاق عاطفی و عوامل اثر بر آن.....
۲۱.....	تأثیرات طلاق عاطفی بر ناراضی خانواده.....
۲۲.....	طلاق عاطفی و شبکه‌های اجتماعی.....
۲۵.....	دلایل رشد سریع طلاق.....
۲۶.....	انواع طلاق از نظر جامعه‌شناختی.....
۲۷.....	بعد جامعه‌شناختی طلاق (خرد).....
۲۷.....	بعد جامعه‌شناختی طلاق (کلان).....
۲۸.....	مفاهیم و شاخص‌های ثبت طلاق.....
۲۸.....	محاسبه شاخص‌ها و مقایسه‌های زمانی.....
۳۰.....	تحلیل آمارهای میزان و نسبت ازدواج به طلاق.....
۳۵.....	تحلیل آمارهای ازدواج و طلاق زوجهای ایرانی طی پنج دهه گذشته.....
۳۵.....	بررسی میزان و نسبت ازدواج و طلاق در سال‌های مختلف.....
۴۱.....	دوام ازدواج (طول مدت ازدواج در زمان وقوع طلاق).....
۴۷.....	میانگین سن زوجین در زمان طلاق.....

۴۸..... طلاق‌های ثبت شده در کشورهای خارجی در سال ۱۳۹۵

۴۹..... نتیجه‌گیری

فصل ۲. سبک زندگی و علل پژوهی طلاق در ایران..... ۵۳

۵۴..... مقدمه

۵۴..... سبک زندگی

۵۹..... تاریخچه طرح مفهوم سبک زندگی

۶۲..... نظریه‌های جامعه‌شناختی سبک زندگی

۶۲..... نظریه جامعه‌شناختی ماکس وبر

۶۴..... نظریه جامعه‌شناختی زیمل

۶۶..... نظریه جامعه‌شناختی تورناین وبلن

۶۸..... نظریه جامعه‌شناختی بنی

۶۸..... نظریه جامعه‌شناختی آنتونی گیدن

۷۶..... نظریه جامعه‌شناختی بوردیو

۸۷..... تئوری‌های جامعه‌شناختی در حوزه طلاق

۸۸..... نظریه گذار

۹۲..... نظریه نوسازی (غرب‌گرایی)

۹۳..... نظریه تضاد ارزش‌ها

۹۵..... تئوری آنومی

۹۶..... نظریه بحران وجدان جمعی

۹۶..... نظریه کانگر

۹۷..... نظریه تغییر ایده‌ای و ارزشی

۱۰۰..... نظریه همسان همسری

۱۰۱..... نظریه جامعه‌شناختی سگالن

۱۰۲..... نظریه نظام‌های خانواده

۱۰۴..... نظریه مبادله اجتماعی

۱۰۶.....	نظریه منابع اجتماعی.....
۱۰۷.....	نظریه شبکه.....
۱۰۸.....	نظریه منزلت اجتماعی (قشر بندی اجتماعی).....
۱۰۸.....	نظریه تصورات اجتماعی.....
۱۰۸.....	هم‌پسته‌ها و عوامل زمینه‌ساز طلاق.....
۱۰۸.....	عوامل فرهنگی - اجتماعی.....
۱۰۹.....	عوامل اقتصادی.....
۱۱۰.....	عوامل اخلاقی.....
۱۱۱.....	اعتیاد.....
۱۱۱.....	عوامل روانشناختی.....
۱۱۳.....	عوامل جنسی.....
۱۱۳.....	خیانت.....
۱۱۴.....	عوامل فیزیولوژیک و معنوی.....
۱۱۵.....	پیامدهای منفی طلاق.....
۱۱۵.....	آثار و عوارض منفی طلاق بر زنان مطلقه.....
۱۱۶.....	آثار و عوارض منفی طلاق برای مردان.....
۱۱۶.....	آثار و عوارض منفی طلاق برای فرزندان.....
۱۱۸.....	نتیجه‌گیری.....
۱۲۱.....	فصل ۳. قوانین و سیاست گذاری در حوزه طلاق.....
۱۲۲.....	مقدمه.....
۱۳۱.....	نوآوری‌های قانون حمایت از خانواده مصوب ۱۳۹۱ نسبت به قانون سابق.....
۱۳۴.....	تغییرات ماهوی قانون حمایت از خانواده مصوب ۱۳۹۱.....
۱۴۱.....	ارزیابی عملکرد دولت در حمایت‌گری و طلاق‌زدایی.....
۱۴۳.....	نتیجه‌گیری.....

فصل ۴. راهبردها..... ۱۴۷

مقدمه.....	۱۴۸
نگاهی به داد گاههای خانواده.....	۱۵۲
تغییر ساختار رسیدگی به پرونده‌های غیر طلاق.....	۱۵۳
تغییر در ساز و کار تشویق و ارزشیابی در داد گاههای خانواده.....	۱۵۴
فرصت کافی برای بررسی پرونده‌ها و اصلاح بین زوجین.....	۱۵۵
تغییر قوانین، که منجر به افزایش طلاق می‌شود.....	۱۵۵
تجربیات و نصایح ویژه برای داد گاههای خانواده.....	۱۵۷
تأکید بر دایره نظارت بر داوران در طلاق.....	۱۵۸
الزام داوران در طلاق، علاوه بر ارجاع به مراکز مشاوره.....	۱۶۰
رسیدگی به مشعلات زنان.....	۱۶۱
تأکید بر طلاق پسندیدگی بازگشت پذیر.....	۱۶۲
راهبردهای سه گانه.....	۱۶۳
راهکارهای پیشگیری از طلاق.....	۱۶۶
ضمائم.....	۱۸۳
منابع.....	۲۱۵